

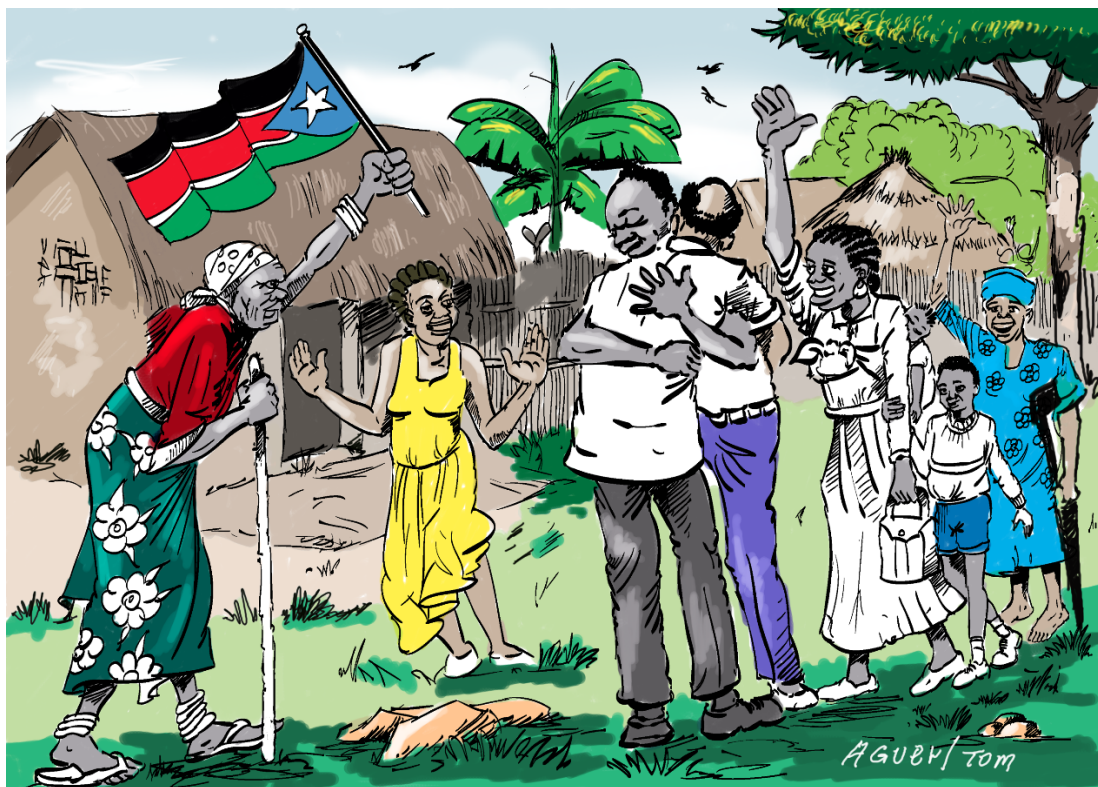

Reconstituted Joint Monitoring and Evaluation Commission (RJMEC)

MAL ACIEK

RIËËT TIN BUM KĒ KUĬ MALÄ JINUB THUDAN MIN CAA NYŊK KĒ JIËC KEYÖÖ BAA KOORI KAAP CUŊŊ REY WĒC KĒLIW [R – ARCSS]

12 PAYBÄNÜAN 2018

Ken ruacni titi caa ke rialika keyöö baa ye nöön njac mi goaa ke tää caa maat. Min latke ni je e
yöö be ye möc njac elon ke tää caa thany rey buok malä ala R – ARCSS 2018 ca je rialika aciek
keyöö be thiak. Mi gori njac mi goaa kie midiit ke kuika tee caa thany kendaal, gor book ee caa
thany ke paybanuan ruon 2018 ala R – ARCSS.

<i>TUK RUACNI</i>	2
<i>CIQOK IN NHIAM (1)</i>	3
<i>Kä en kumε mat malä in caa nyok kε jiēc kε ηani?</i>	4
<i>Dääkni kɔamni Kuärä</i>	4
<i>Lät kεnε dääkni kɔamni kumε</i>	5
<i>Maktaab malä kεnε dup tin caa guirni kε</i>	7
<i>CIQOK IN RƎWDE (2)</i>	9
<i>Käpkoori cuɔη kεnε dup tin caa guir kε latdien agɔaa</i>	9
<i>CIQOK IN DƎƎKDIEN (3)</i>	12
<i>CIQOK IN ƆUANDIEN (4)</i>	14
<i>Tin banε guic εntämε</i>	14
<i>CIQOK IN DHIECDIEN (5)</i>	16
<i>Mäktäp Thukä, Locmaarä kεnε Pälikä</i>	16
<i>Muktäp LuƎk in Nεn Neydiaal rƎ Thɔn kä Jinub Thudan</i>	18
<i>Mäktäb CuƎt kεnε Piek kä tin caa Yar</i>	18
<i>CIQOK IN BÄKELIEN (6)</i>	19
<i>CIQOK IN BÄRƎWDIEN (7)</i>	21

TUK RUACNI

Male kε thoknath Cako yεε lor kε ruacni malä. Caa kε rialikä keyöö baa yε nön ηäc kε kui malä Jinub Thudan. En mat malä εmε caa thany kε cänkä wälrew kä pay bänuan, ruɔn bathdɔori rew wicde wälbädäk [12, 9 2018], kä ruacε kε tin görkε lätni keyöö bi wec εmε ben raar rey köör, kεnε yöö baa taä locmaarä kεnε pälikä tok idi.

Ken buaän kieε bun diaal tää thanyke mal caa rƎ yac εnyöö baa guɔɔr, kä cikε rɔ yac bä εnyöö wec εmε be loc mat kä bi jike ciεη rey malä kεnε cian pieth rey wec keliw. Ken larke jiathlɔaac kε cuɔc εē diit εē ci cuuc kε naath rey runi diaal tää ci tuok kε kör εmε, kä lar kεnε εnyöö /ci duer mi cetke mēedan tuɔok bi nyok. En täämε, wecdan banε jε ciεη kε guur cuηni, cian päärä Kä neydiaal, kε luth cuηä ran amäni luth ηuɔtni.

CIOOK IN NHIAM (1)

En ciook emε ruace ke kuic kumε mat malä in caa nyok ke jiēc ke kør kä mēē ci mal ēē wal teeth. Be teke kumε matdä malä mi baa nyok ke kuēny ke kør thukä päthni danbädäk min coalkε rey waregak malä i guaath in /kan kumε matdä malä ni kuany, kä baa je col i kumε matdä malä mi ca nyok ke jiēc. Min coalkε ni je i mal mi caa nyok ke jiēc ε yöö ca mat ε buaandial tēē caa je thany kene yöö tēē ke ney ti/ci te thin malä mēē waal kä caa mat thin.

Teke guath danrew ti ca lat rey matdä malä. Teke guaath mi ca rialikä min coalkε i guaath in /kan kumε matdä malä ni kuany mi caa mat enyöö bi tee ke päth danbädäk tuoke nike cänj ēē thaanyke ni mal, kä bi latde thuk ke pay dhieec, ruon bathdori rew wicde wälbänuan (5, 2019.) Ke kore, be tee ke kumε matdä malä mi baa nyok ke jiēc mi bi lat ke rundik. kä en kumε momo be wä thuk läätdä nike ruon bathdori rew teke jien danrew wicde kel (- 2021.) Päth danrew anot / ken lat kuäradien ni thuk, be teke kuaany kä bi kuar cuonj kä ba ke kuany ε ji wec. En guaath in /kan kumε matdä malä ni kuany mi caa mat enyöö bi tee ke päth danbädäk caa je nyok ke reb ke pääth bākel.

Kä en rey waregak malä memε, en kumε matdä malä mēē ca nyok ke jiēc, caa je moc ke luaj keyöö be nhök kene mal tēē ci bath luoc jok, ke cianj pälä piny mi rönj ke kør kä mēē ci naath tee wany-wany ke dual rey wec keeliw. Ney tēē caa jiēc ciēēnikien tin coalkε i daak tin te rey wec kene ney diaal tēē caa ro bar wicni ti gööl bike lony ciēēnikien, kä be teke locmaara kene pälikä mi baa tok, baa both kä baa nhök ε ji wec. Be teke nyok läätdä nuotni mi bi ney diaal gor.

Rey lätni kumε kene laat muktaabni diaal, bi neydiaal ro nen rey lätni tin tuok, kä be teke thiecnike wä in wee ke kuak wec raar tetni neeni tin kapke ke. Kuak diaal tēē caa yar dākä bake nyok ke lätni. Baa naath kuen keyöö baa pekdien ηac, kä baa

buɔm kene kuak wec amāni lāt diaal ɲuandien thöp kumeni tin tɔatni kie kumeni walaayeni, kā ba taɔ in ba lāt ni kuaany rialikābā.

Kume Jinub Thudan be buɔm elɔɲ mi wā ney diaal rɔ nen thin, mi teke män, ke ney diaal thukni dueli wec keeliw. Män bike teke jien danɗiɔk wicde dhieec rey kurā [35%] rey dääkā koamni kume, ken buaandiaal tēē caa mal thany bi buano män kuany keyöo bike wā kuärā min coalke i matdolā kuari ala majleth wädhera. Nuetni wec bā, bake mat kuäärā, kā bike tee ke riet kā tin diaal tin latke rɔ wic.

Kā en kume mat malā in caa nyɔk ke jiēc ke ɲani?

En kume mat malā in caa nyɔk ke jiēc ε ken buaandiaal tēē caa je thany, kā te reydien ke: kume min te thin entääme min coal i kume Jinub Thudan. Ke SPLM/A-IO, buan thiatheni tin caa rɔ mat tin coal ke i [SSOA], ke ney tēē caa koɲ yien(FDs), ke buan thiaatheni kɔkien tin coal ke i OPP. aɲot /kan kume mat malā ni kuany, kume min te thin be lāt ke ɲuɔt tēē tethin ke ruɔn bathdɔori danrew wicde wälkel [2011] min baa nyɔk ke rialikā.

Dääkni koamni Kuärä

Kuäär in diit rey kume mat malā mēme ε mäktääb kuäärā wec. Kā en mäktääb kuäärā tē reyde ke kuäär wec, min mo ramin tethin entääme ni Excellency Salva Kiir Mayardit. Be teke gur kuar in nhiam, kā ε Excellency Dr Riek Machar Teny. Be teke guɔɔr kuar danɲuaan kɔkien ti baa kuany ε buaandiaal tēē caa mal thany, kā ramkel reydien be a ciek. En mäktääb kuärā latde eyöo be gur malā mēē ca thany guecleer, kene yöö be ɲuɔtdiaal tin ca nhok dueel ɲuɔtni mat malā thany keyöo ba lat tok. Mäktääb gur kuar in nhiam kene guɔɔr kuar tin koɲ /cike bi ɲot thin ke kor kā mi wā guaath kuärā kume mat malā wā thuɔk läätdä, eni mi waake mathin rey nyɔkā läätdä ɲuɔtni tin ba gɔr ke guaath o bēē mo.

Kä kuar kɔn kɛ ɲaani? Kuäär wec ɛ jɛn kuäär in diit, kä ɛ jɛn kuäär dɛcni wec min kääpke. Latde min diit elɔŋ ɛyöö be wec gaŋ kä rikdiaal tin bää raar. Lätke tin kɔŋ te reydiɛn keyöö be a kuäär duɔɔli kuari mat malä, mäktääb lieɲɲipieny kɛnɛ duɔl gaŋ kuari. En kuärbä be ɲuɔtdiaal tin caa nhɔk dueelɲuɔtni mat malä thany keyöö ba lat tok. Ca kam luanbä ɛ waregak malä käyöö dere kör lar kie dere lät diaal kap cuɔŋ mi teke riek mi ci rɔ kaath, kä teke luan keyöö dere duɔl ciɔl ji mäktääbä ɲuɔtni.

Gur kuar in Nhiam ala Kuäär SPLM-IO be ɲot kuäärä kä dɛcni kɛ amäni mi caa dɛcni wec mat kɛl. Mi tee kuär wec jɔɔr, ɛ jɛn gurkuar in nhiam ɛn min bi duɔth wiɔ ala kuäär wec. Be a gurkuar duɔɔli kuari kumɛ mat malä kä be kuäär wec guɔɔr guathni diaal tin caa gɔar kuäär wec.

Guɔɔr kuar danɲuaan bike lät muktabni wec tin tɔatni cetke mäktääb min guic ɲey tin cianke tetkien kuakni wec kɛnɛ mäktääb in guic cuɔŋ ranleer. Kä bike te rey duɔɔli cetke duɔl mäktääbä lieɲɲipieny kɛnɛ duɔl gaŋ kuari. Kä latdien in diit ɛyöö bike tindiaal tin ca mat rey duɔɔli kuari mat malä guɛcleer mi wäke kɛ guaathdien.

ɲuɔk ruac kɔaam kuäärä baa nyuak keel, thile ramkel kie than nath ti ba cärkien laath lät kä thiele than kuari. Ken cär titi te reydiɛn kɛ kuɛny waalenɪ walaayeni, kie ciɔl guɔri kie wuoc guɔri dɛcni, min goor mat lieɲɲipieny kɛnɛ duɔl gaŋ kuari.

Lät kɛnɛ dääkni kɔamni kumɛ.

Lät kumɛ tin bum caa kɛ dääkni guath danɲdhieec, cet kɛ ruic, yuɔp kuakni, thop lätni, tath wec, cian päärä ran, kɛnɛ ɲuɛtni. Keyöö baa lat ɛmɛ thöp athiak, be teke Mat dolä kuaari mat malä kɛnɛ kɔamni tin kɔŋ tin bä lat täame.

En Mat Dolä Kuari ken ke kɔamni ti jiendiok wicde dhieec [35]. Kä bake kuany ε buaandiaal tēē ca mal thany. Kɔamni ti jienrew [20] bake kuany ε kume min te läätä entäame. Kɔamni danbānuan [9] bake kuany ε SPLM/A-IO, kɔamni danjdiok [3] bake kuany ε buan thiatheni tin caa rɔ mat kä cɔali [SSOA], ba kɔamni danrew [2] kuany ε ney tee ca kɔŋ yien kä kɔm kel [1] ba kuany ε buan thiaatheni tin kɔkien tin cɔali [OPP].

En lat Mat Dolä Kuari ε yöö baa mal ēē caa thany guɛclɛɛr ke taä in we ke je nhiam, ruic in mat neydiaal kene locmaara. Jen be nuɔt guir, be caap kene lat guir kä be kuak lath guathnikien tin luɔtke rɔ.

Män tin ba kuany ala kuar rey Mat Dolä Kuari bike wälrew [12] awä nhiam, kä be teke guɔɔr kuari danjwäl [10]. Kä bake daak ε buaan tēē ca mal thany kamnikien cetke mēē ca gɔr rey waregak malä. Ken ney tin bi lat ala Mat Dolä Kuari bike dhil jɔɔc thukniduēli wec keeliw.

Teeke Mäktäab Nuɔtni Wec mi mo dun malä, min be laatke keel kä latke ruaacni tin njanjkē naath wic. en Muktäp eme matde ni Mäktäab Nuɔtni mat malä kene Mat Dolä nuɔtni ala mäjleth Walaayeni. Cetke taä in teke Kume Matdä Malä in caa nyok ke Jiēc, be te thin amäni mi caa kuaany lat.

Ken laat Mäktäabä Nuɔtni bike ney ti kur dhieec teke jien dhieec [550] kä bake daak ε buaan cet ke pek ēē caa matpiny rey waregak malä. Latdien eyöö ba kue malä nan nhiam kene tin caa matpiny rey waregakä malä.

En MatDolä nuɔtni Walaayeni ε puɔny in caa kam jow bumä dhoori tin be kä waalayeni. Enyöö baa pekdien be wä tuɔok ke kor lat in baa lat ε Muktäp in Lat ke Dääk Kethni. En Komicon eme cake je Mat Malä mēē ca thany keyöö be taä dääkä kethni kamni wiini kä Jinub Thudan rialikä, kä be pek kethni tin gow lathlat.

En Komicon ba luäk ε buan in teke ηac mi₂ roη ke dääk kethni₂ kä teke ηac mi₂ diit elon ke kam dhoori₂ thukniduëli₂ diaal.

En Mäktap in Lät ke Dääk Kethni₂ caa kam nin ti₂ jien bänuan (90) tin ba luuyni₂ min ce jek jok. Kueëeyöö mi₂ thile thok mi₂ caa luoc, baa naath thiec ke yorguiini₂ aηot kan kume Mat Malä ni₂ kuany.

Ke Tuk Kume Mat Malä, Kume walaayeni₂ kene kumeni₂ tin tsaatni₂ bake nyuak ε buaan Malä kä bake daak inε: jien danjdhieec Wicde dhieec (55%) bike wä kä kume min tethin entääme, jien rew wicde bärōw (27%) ke nyin SPLM/A-IO, wäl rey kurä (10%) bike wäkä buan thiatheni tin caa rō mat ala [SSOA], bädäk rey kurä (8%) ke nyin buaani₂ thiaatheni₂ tin kōη ala (OPP). Kōamni₂ cetke taa in ba kuaany waaleni₂, kuar maktaabni₂ ηuotni₂ kene kuar kōontini₂ bake daak ε buaan diaal bä. Ney tēē ca kōη yien ala (FDs) bike teke widhiiri₂ danjdiok kä walaayeni₂.

Mäktap luokni₂ Jinub thudan min caa kam luanj keyöö bi₂ ηuot jakä te wii₂ nath. Ba kueny ney ti₂ ba ηuot tin bi₂ lät ke wec nyok ke guec ,kä ba kuar Mat Malä lar min goaa ke kui₂ luokni₂ kene tin guecke keyöö mi₂ tēē ke mi₂ dēē woc kiēē dēē mathin. Ba kom Luokni₂ ηuotni₂ yiathpiny rey kume guath lipä malä.

Maktaab malä kene dup tin caa guirni₂ ke.

Mal emi₂ göör guaath kene lat käyöö be tuock. Keyöö ino, goore maktaab kene dup tin ba läthni₂ je lät. Ken latke ke keyöö baa naath moc guaath kene kam mi₂ bi₂ ruac ke ke kamnikien. Yän bä ye lat thaanj₂ kien tin bum thin.

Cetke taa in teke Buan dolä Wec min lät ε /kan kume Mat Malä ni₂ kuany, kä ken ney tōtō cake kuany ε buaandiaal. En Buan dolä latde ε yöö be tin diaal tin görke lat ke guaath in /kan kume mat malä ni₂ kuany.

Teke Buān dolā Nyōak Lāātdā ŋuōtni Wec. Kā ken kuanyke ke ε buaāndiaal tēē caa mal thany, kā baa ramkel nōōŋ kā ney tin diēer ke kui cuŋni ji wec ala (thiibil thothaayti), män, amāni buaān ŋuētni. Ke guaath in te kumēMat Malā lāātdā, be Nyōak Lāātdā ŋuōtni lat rey guaath juōkni daŋdiōk kā ke kōre, baa Mat Malā cu mat rey ŋuōtni tēē caa lat ke ruōn bathdōori daŋrew wicde wälkel (2011). Meme ejen nēē caa lat rey Mat Malā kāyōō ba ŋuōt Wec nyōk ke rialikā. Be ŋuōt nyōk ke guec kā be nyōak lātni ŋuōtni thuk guaathni lieŋnipieny wec diaal rey päthni daŋdiōk.

Teke Māktaab mat malā kenē Dup lātni ti ŋuan ti kōkien. Rey Kume Lipā, be teke maktaap kenē kōmicōni ti jien daŋrew (20) ti baa yiathpiny kā ba nyōk ke guer kā kume min diit rey wec min nyoothni cuōōŋ elor kenē taa thieca ke min caa lat. Ken maktaap titi teke keMäktāb min guic ney tin cianke tetkien Kuakni Wec, mäktāb in guic cuōōŋ ran, Kōm in lāt ke kui nēēni tēē caa rō bar wicni ti gööl ke Kōm in lāt ke wuōc mäcni tetni nath, ke lonydien raar deecā kenē locdien ciēēŋnikien.

Ke thuōkde, lat kuanyā wec ε kel mi bum kā Mat Malā, keyōō baa kuany guir, baa kōm kuanyā wec mi thil kuic nyōk ke yiethpiny rey runā min nhiam ke tuk Kume Mat Malā. Rey päthni daŋbākel ke kōr thāānyā malā, bi Buāndolā Nyōak Lāātdā ŋuōtni Wec waregak ŋuōtni lat mi nyooth yōō ba kuaany lat ε lor, kā ba lat nhiam nathdiaal, kā baa buaān thiaatheni gōarpiny. Baa Bok ciōōtni nēēni tin caa rō gōor kam raar rey päthni daŋbākel a ŋot /kan kuaany ni kuany, kā baa nēēn kuaanyā cōl kā gaatwec, ji thieekā Jinub Thudan amāni Ji wecmuōōn. en kuaany baa je lat a ŋot nin ti jien bākel /a ken guaath Kume Mat Malā ni thuōk.

CIOOK IN RƐWDE (2)

Ɛn ciook Ɛme ruace ke kuic kappä maac cuɔɔ kene guirgaɔ in naɔ naath malä. Gɔaae ɛɔɔ i baa je ɔac ɛɔö caa kor kap cuɔɔ idi kã baa ɔac ɛ buaɔn ɛɔö cɛɔ bi nyok ke tuɔok, kã dee naath wä ciëɔɔniɔien kã ciɔke kanä kene wuɔt. Kã dee jiwee lätkien lat kanä, kã jälke alor ɛy ciɔä mi thil dual.

Ɛndec Jinub Thudaɔ ɛ cuɔɔkel mi bi lätke pälikä kene locmaara ɛy wec, kã ken bike lätke gaɔ neeni diaal ɛy wec.

Käpkoori cuɔɔ kene dup tin caa guir ke latdien agɔaa

Ken buaɔn kiee bun dial tää thanyke mal cike mat keyöo thile mac mi baa nyok ke duac nike cãɔ kã kel, kã Pay bärɔw ke ruɔn bathdɔori daɔɔew wicde wäl bädäk (1.7.2018.) Kã ɛwaregak käpäköör cuɔɔ thanyke je ke cãɔ kã jien daɔɔew wicde kel kã pay wälɔew [Tiopindiiɔ] ke ruɔn bathdɔori daɔɔew wicde wälbärɔw (21.12.2017).

Ɛn mat malä lätde ke kui gaɔ jiwee, te män thin kene nyier amäni thop luäk guathni tin gorke luäk thin. Jen bä be thiec ke kui kã tin caa yar lätni, kã baa ɔuɔt ciɔä raanä wecmuɔɔn guɔɔr.

Teke taä guirä gaɔ mi caa lat mi bi taä gaɔ wec luäk keyöo bi cian loc täkä de min wen. Keyöo ba waregak Malä ɛme däkä neydiaal tin teke bum, ken buaɔn baa nyoth ɛɔö baa dëcniɔien ger kã baa ke jakä nan kamniɔien. Kenbä bike lät keyöo thile buaɔn mi bi mi jiaäk col ke mi jiaäk kiee tɔɔ teekä etek. Keyöo baa lin agɔaa, ken Buaɔn /cike titi bi lat:

- 1) Pën luäk raanä wä guathni tin gorke ke thin;
- 2) Nhök keyöo baa raan mac kiee käpiny ke buɔm;
- 3) Läth gan kiee käp gan deecä;

- 4) Lat kiee ruac ke kui köör, jal decni, kiee káp nath deecä, amani
- 5) Mak daakni tin te rey wec (IDPs) ney tin caarö bar wicni ti gööl (refugees), Ji läari, ala (media), Laa UN kiee kuakien, Muktäp Mat Guec kee Thëm in wake Mal ala (RJMEC.) kee CTSAMVM, amani Manädhämeni wec kee Manädhämeni wec muöön tin /ci töö nyin kumε.

Ney diaal tée caa yian ke kui köör emε ba ke lony kä baake thöp ICRC, kä ney tin / ci töö ji wec baa ke thuk ke luöny rey päthni danjbädäk/a kan kuar mat malä ni kuany.

en rey waregak malä meme guaath in/kaa Kumε mat malä ni kuany, Baa Mäc wuoc dhoori jiwec ala caab. Baa Mäc tin ditdiaal wuoc. Guath tin tee decni thin bake nyuöth buan in guic mal thin. Kä decni tin te thin bake ruööl guaathni gööli ala pek mi tot, Kä ke kööre bake nōan kä bake dääk kä lätni rey wec Jinub Thudan.

Ken guaath lätni tin kökien ε dec wec min caa mat, gaan känä wec, bolith, lathkëeri duëli yieenä, Yiëeny maac amani gaan leeyni dōaar. Mi cie jen ino, bi decni tin ba nhok enyöö ba deec päl bike loc ciënnikien keyöö bake lath kä DDR. Entaa emo be decni tin pay jien köör luäk keyöö bike wä rey ciengä mi lot ro ke tēkdien.

Kä en wano, ba guaath lipä tok ke pēth guāth in caa decni dääkä guaathnikien kiee ke kor päthni danjbädäk kiee ke mo birö luān ke nhiam kä ke mo.

En DDR be ŋot läätdä en guātho, bi ney tin caa wuoc deecä ŋotke mi ŋiec ke ke. Baa mäc tin caa thol gak guāth, kä ke kor thukä guāth emo, ba dec wec guir kä baa lath lät guaathnidiaal rey wec. Endēc bā berō rialikā ke kui gan kuaanya wec.

Tee ke dup lätni ti caa cak kiee caa nyök ke guer keyöö baa taā ciengä gan guir keyöö be wä agoaa. Cetke min te Mat Buan dolä Gan min caa kuany pēk buaani diaal. Kä bike lät ke kui neeni tin roŋ kä gör ke cuöŋ keyöö baa wec lät i kä lätni tin köŋ, kä bike lät ke mat buaani decni diaal.

Rey Guath Lipä Mat malä, bi kuar dëcni tin tee kuäärä ŋot ke mi both ke dëcniŋien, kä bike lät keel ke Buān Mat Gaŋ.

Tee ke duop lat kel mi te thin kä coal ke i Kāp maac cuŋ kenē Guic Taa Gaŋ Malä Thin. Kä en meme caa je nyok ke lätni kä caa col i Kāp maac Cuŋ kenē Taa Guirä Duop lat Gaŋ Lipä Thin ala (CTSAMM). Latde ε yöö be taa malä guēc thin, kä be them enyöö weē keel ke taa kappa maac cuŋ. Be tin ce jiek gɔr kä be ke jäkä Mat Dolä Kuari IGAD kenē Muktäp Mat Guec kenē Thēm in wākē Mal ala (RJMEC.) Meme ε mat läätdä kä buaān ,ney tin gɔaa mal ke ke kä Jinub Thudan, nëen thieekä wiini tin thieek ke Jinub Thudan, ji nyuaakä wecmuŋ, amāni määthni Jinub Thudan tin baa ŋac enyöö ci mac cuŋ. Kä mi /ken mac cuŋ ke thaāŋ guathni, baa kāth kuany mi bi mal gaŋthin.

Ke kɔr kä meme keeliw, en Jinub Thudan be dhil ŋot ke mi luääŋe cian gaŋde kä rɔa. En Buandolä Gaŋ Nyokä taa Gaŋ ke Guec be lät kä yöö be rik dëcni kenē ney tin /ci tɔɔ dëcni guic rey wec ke yöö bi Jinub Thudan rɔ gaŋ kä be ciŋ ke mal.

CIOOK IN DIQKDIEN (3)

En ciook eme ruace ke kuic luaknath kene nyok tath wec. Meme luake ji Jinub Thudan keyoo baa tekdiem kene wecdiem nyok ke tath ke kor thuka koor.

Ken buaandiaal tee caa mal thany baa cian mi goaa dhil rialika keyoo bi luak kene gan cop guathni diaal tin gorke ke thin rey guath in /kan kume mala ni kuany. Meme lotde ni ti nuan, cetke:

- i) Lep duopni kene gan ji wec tin gor ke luak.
- ii) Thop gan puany, luak nuot, kene luak cari ka ney tee caa jiec ciennikien tin coal ke i daak tin te rey wec ala (IDPs) kene ney dial tee caa ro bar wiini ti gool tin to (refugees), bibe lony ciennikien ke mal kene cian wutda, amani nyokdiem ke matkeel ke ji goali kiee watkien tee ci dikipiny ke ke guath ee te wec koor;
- iii) Luak ke latni waregakni tin nyooth keyoo jin raan wec, be tee ke waregak mi nyooth yoo e daak ala (IDPs) kiee (refugee);
- iv) Ka jake (Refugees) kene (IDPs) ka loc ciennikien tee jiec ke thin, ka bibe cien guathni tin baa mek e ken.

Rey Guath kume Mat Mala in caa Nyok ke Jiec ala (RTGoNU) be lat jiec ke kui neeni tee caa jiec ciennikien tin te rey wec ala (IDPs) kene ney dial tee caaro bar wiini ti gool tin to (Refugees) ka be latkeel ke UN kene Manadhameni tin lat ke kui luak. Be tee ke luak ti baa thop, cetke duelwal, duelgra, ka ney tin caa cop e dak cet ke, gaat, retni, man, manjoni, kiee ney tin caa moc buot koor. Rey Kume Mat Mala, baa nuot Manadhameni nyok ke guac ka baa ke guic mi wake keel ke nuot wec muon.

Rey Guath kume Mat Mala, en kume Mat Mala min caa Nyok ke Jiec, be teeke MahtabYooni Nyoka Tath in caa Ley ala (Special Reconstruction Fund) min baa

käp ε neyti_jien diok (30) tin kuanyke kä Kume Mat Malä min caa Nyok ke Jiēc, kä te ji nyuaakä malä wec-muon kenē mähni_Jinub Thudan thin.

En memε ke nhiam, be kəŋ latni_nyok tath wec, kä bike latdien tok ke dhoor tin caa dāk. Kä en Mäktäb emε ba je moc ke yow ti mliöoni ti kuor kel kä yow Merkem [100\$] ti be käp ke ruon kä Kume Mat Malä min caa Nyok ke Jiēc, kä baa Duol Luak Jinub Thudan dol ke thiec yooni ti baa luäknije.

En Mal ε duor mi_laa bëε ke kor caŋ kenē cəŋ o. Kä mi ci cəŋo wä, bi_ŋath ro rep kam ni_buaani tin gak amäni_ji_Jinub Thudan, keyöö ino, dee mal te thin kä dere buom. Wec emε ε wecdan, kä kamnikon, dēne tee ke ŋac ke dueer tēē ci tuok kä dēne cien ke mal ke pieth wec ke guaath o bëε o.

CIOOK IN NUANDIEN (4)

En ciook eme ruace ke kuic kuakni, yuop kuakni amäni duopp in roaam ke ni yioow. En yuop kuakni kä Jinub Thudan ke pek in bëë nhiam be tekä guir yiooni kene yuop kuakni ke pieth nthä ke duopp in baa thiecn lat kene lat mi joc nhiam nath. En ciook eme ruace ke kui nyok guirä lätni nuotni, kene ken läätdä amäni kaath lätni tin jake je kä be tuock.

En lath nyok guirä lat be lotni yöö bi cian läätdä e joc joc rey cäri, duopp in goaa in thiëc ke ni lat min mo duopp min tiëet ke ni ney tin cian ke tetkien kuakni amäni duopp guirä ruicä wec.

Ken kaath titi bike nth pith kä bike luäk ke cuom rit ni kuakni kene luäk yiooni tin bëë kä luaak raar ala (donors) ja kä te thin. En thil nyok guirä kene pieth yupä kuakni, en Jinub Thudan, /ce bi wä nhiam rey pieth kuakni, kä bi teni jen ke rikti baa repni ro.

Tin banε guic εntämε

Ken kaath tin dit kä bum eloη rey Mat Malä ken tin:

- en Kume Mat Malä min caa Nyok ke Jiëc (RTGoNU) be lat e joc nhiam nath. Be waregakni yiooni nyuoth naath keyöö baa ke guic kä baa ke them. Be teke duopp mi cuη rey kuëny kähä läätdä min nyooth yöö ken ney tin latke caap baa ke thiec mi /caa nuot guur. Ken caap lat ba ke dhil guecleer ke kui pieth mi /ci bi nuock.
- en Kume Mat Malä min caa Nyok ke Jiëc (RTGoNU) be guir läätdä mi bum yiath piny , kene lat nhiam nath e joc, kä be guir yiooni lieth kene tin /ci tto yioow lieth tit. Kume min diit, kene kume walaayeni amäni kume ni tin toatni bake kam buom nuot thuol thol-bokä guathni kiendiaal.
- En Kume Mat Malä min caa Nyok ke Jiëc be kor mi diit tär ney tin cian ke tetkien kuakni wec. Ba nut läätdä min baa guor e läät in lätwic lat kä be

lootni tin caa mat piny guɔɔr, kä kuäär mi waa jiek gaan ram mi cieen tetke kuakni kiee kuäär mi lät mi cetke nɔ bä, baa lëp luk.

- Ken kuak Jinub Thudan bake nyuak a päär, keyöö bi beer kume wec nyɔk ke tath cetke min caa ci ɲut wec ε lar. Dääk yiooni thol-bokä kene läth cäri lät guathni tin gööl bike jɔɔc rey lätni.
- Be teke duɔɔp mi baa guir, kä ba both ε tin caa mat ke nhök, kä te reydien ke thiec, be thuɔl yiooni thöl-bökä tit, kä be yiow thöl-bök lëy, tin ba lätnike amäni caap läätdä waregak yiooni.

Ken nyɔak gueeri titi ba kume luäk ke tin be lat, kene cär tin be lath lät. Ken nyɔak gueeri titi bä, baa lät tin latke nhiam nath ε jɔc ja kä gɔaa, amäni thiec ke tin caa lat, kä be guir läätdä jakä jac gaaathde. Ken nyɔak gueeri bake lath lät ke cak ɲuɔtni ti pay cak, kiee ke nyɔak lat ɲuɔtni.

En Wadhaare Yiooni ε kɔm kume mi lät elɔɲ ke nyɔak guirä wec. E jen en min kääp yiow, kä lät caap tin baa guirni taa yiooni diaal. Kä keyöö guer yiooni lieth ε jen lat in ditni jen, Wadhaare Lieth be lät elɔɲ ke nyɔak guerä käppä yiooni lieth. Keyöö bi thaɔɲ nyɔak gueeri titi rɔ luɔɲ, gorke makaap ti ba cak keyöö bi lät a bum. Mäktäp Wec min Lät ke Thuɔl Thol-bokä, Mäktäp in Kääp Yiow Laatni, kene Mäktäp in Guiir Taa Guath.

Teke nyɔak gueeri läätdä min lät guathni diaal ke guic mäktäp kume, kä tiitde ke mi wä nyɔak guirä ε gɔaa cetke taa in caa matpiny. Ba buɔm rep kä maktaap wec, ceke Mäktäp Wec in Guic lät tin caa Lat kene Mäktäp Wec in Guic Ney tin Cianke Tetkien Kuakni. En cap lat in thuɔk kene lat nhiam nath ken nöönke rik mi kuiy ɲäc ke kui yupä kuakni. Kel kä nyɔak guirä ε yiethpiny mäktäpä Kuakni kene Gan Yiooni, tin baa lät kuakni kene guir yiooni lat keyöö baa nath luäk rikni tin dee tuɔɔk mi dak ɲäc ke taa yiooni. Wä nhiam ke guic lath läätdä thin baa lat kä baa guec thin ε Buɔn Läätdä min kuanyke jike ε Mat Nyɔak Guec kene Duɔɔp Thëm Malä.

CIOOK IN DHIIECDIEN (5)

En ciook eme ruace ke kuipääri̯ ɲuɔtni̯ tin nan̯ke naath lipä, thiec ke tin lat̯ke, locmaarä, kene pälikä. Yäri̯ cuɲni̯ ran kene dak in caa nööɲ ε kor, bake lat̯ni̯ gɔaa kä ba jiekien woc.

Keyöö bi̯ meme rɔ lot, en Kume Matdä Malä in caa nyɔk ke Jiēc (RTGoNU)be muktaap ti̯ ɲuan tin baa ɲuɔt tinnan̯ke naath lipä lat̯ kä be ɲac enyöö 35% kä kɔamni̯ ke nyin mään. Ken muktaab tin ba kuany ken tin:

- 1) Mäktäb Thukä, Locmaarä kene Pälikä;
- 2) Muktäp Luɔk in Nen Neydiaal rɔ Thɪn̯ kä Jɪnub Thudan; amäni
- 3) Mäktäb Cuɔt kene Piek kä tin caa Yar.

Ken muktaab eti̯ bike lätelɔr ke tin lotkeni̯ ney diaal ke lat̯ thukä, locmaarä, pälikä, cut kene piek kä tin caa yar kä Jɪnub Thudan. Manädhämeni̯ thiekä kene nyin ji̯ wicmuɔɔn cetke Mat Apirka, ala (AU), Mat Wiini̯ Wec muɔɔn ala (UN), Muktäp Apirka min Lät ke Tiet Cuɲni̯ Ran, bike luäk ke guir lat̯, bake lathlät, kä ba lat̯ jakä thiak.

Mäktäp Thukä, Locmaarä kene Pälikä

En muktäp Thukä, Locmaarä kene Pälikä, epek kel mi̯ bum elɔɲ rey läätdä malä kä Jɪnub Thudan, min bi̯ tuk rikä lat̯. Be mal pith, locmaarä wiɔ kene pälikä. Be lat̯ tok ke kor päthni̯ dan̯ɲuaan ke kor kuëny kume Mat Malä in caa nyɔke Jiēc (RTGoNU). Baa gör kene thiecni̯ kä tää caa lat̯ tok ni̯ke Payietni̯ ke ruɔn 2005 ewäkä cän̯ eë thaanyke ke Mat Malä in caa nyɔke Ke Jiēc.

Jen be guath ti̯ baa neydiaal thiec thɪn̯ lat̯ kä be ɲac kä tin kɔɲ jakä tethɪn̯, ni̯ ɲac mään, wutni̯, nyier, kene dhɔɔl kä bake gɔarpiny ε gɔaa, kä ba tin caa jiek thɪn̯ gɔarkä kä bake jakä kä ɲut.

En Muktäp be lät ti ŋuan lat. Be tin ci tuock thiēc, beke gɔarpiny, kā be yāri cuŋniran, ke yaak kā be ney tin yake naath kā latke jiek nyoth. Jen be tin ci tuock thiēc bā, beke gɔarpiny, ke be ney tin tölke ŋuot kā nyuothke buɔmdien naath ke duɔɔp mi jiääk, tin caa yār kā naath kā Jinub Thudan rey walaaye, ney tin/ci lät kā kume, kiee laāt tin kɔŋ kene ney tin lätke ke keel thöp guaath in bake luk thin. Be waregakni káp ke ney tin ci riek ke jiek kā bake thiēc ke tin ci tuock kā ke. Ke kore be kaath tin gow ken duɔp tin nyuothke cien tin tethin lathlät, kā te reydien ke cut kene piek kā tin caa yar.

Keyöö be latde lat, en Muktäp be guaath rietni ti thuɔk ti thil pek mandeyiathpiny, kā be duɔp kene guath ti lotke rɔdien ke lät tin baa gaanji yöö ci duɔɔr rɔ bi nyok tuock lat, kā te reydien ke nyok lat ŋuotni.

En Muktäp be ney tin coalke naath guaath luok kam buɔm, be wargakni gɔarpiny, emäni ŋok tin kɔŋ tin lotke rɔdien, kā be teke luaŋ ke gaŋ neeni tin caa jiek e riek emäni neenkien. En Muktäp be lätke tin gow lat ke cian Apirka kene röl tin kɔŋ tin röpke thuok, locmaara kene pälikä kā be ney diaal larŋac ke latde kā bi ditde bal kā ŋuetni kene män.

En Muktäp be teke kuar danjbärɔw ala (komicini), bi neenuaan a Jinubni, kā te reydien ke män rew. Bi duoth kuari danjdiok la ji wiini Apirka tin kɔŋ, kā bi kəl dhil e ciək reydien. Be wargakde min joak nyuoth naath e ŋot päth diok e /ken guaath mat malä ni thuok. En Muktäp Luok in Nen Neydiaal rɔ Thin kā Junub Thudan be cuɔŋ ke cuɔŋde kārɔa kā luke luɔk neeni tin caa duuer tin diŋ lat nike cāŋkā 15 kā paywālrew (15, 12, 2013) e räthni kā thuok Guath Lipä ruon bathdɔɔrirew tie wiɔde k e jienrew wiɔde kəl (2021).

En muktäp luok be tin ci tuock thiēc, kā ke guaath in lotɔ, be ney tin caa duer lat kum ke duɔɔp ŋuotni wecmuɔɔn kiee ŋuot Jinub Thudan. en Muktäp Luok in Nen Neydiaal rɔ Thin kā Junub Thudan be teke luaŋ ke luk nath ke titi: Nāk

Thuɔkduëel keeliw; lät raan kä jīāk; dueer tin laṭke rey köör; emāni dueer tin kɔŋ tin tölke ni ɲuɔt wecmuɔɔn kene ɲuɔt jinub Thudan e te reydiēn ke dueer cianḡa ran, e ɲuɔt kiee e tut, ke luɔm ran ke buɔm.

Ken luɔk muktäpā, kuār luɔk tin diṭ, ney tin thiēcke tin ci tuɔɔk, emāni kieek ruac tin luake naath, ke gɔaār luɔkni, ken bike ney ti teke kēk mi gɔaa, e thil pek mande, kä bike ji thuɔkni ti teke ḡac mi diṭ ke ɲuɔt dueeri, kene ɲuɔt wecmuɔɔn tin lät ke kui nath. Riwdien ken kuār luɔkni bike laa ji wiini Apirka e /ci mɔ Jinub Thudan.

Muktäp Luɔk in Nen Neydiaal rɔ Thīn kä Jinub Thudan

En Muktäp Luɔk in Nen Neydiaal rɔ Thīn be ney tin ci riek ke jiek emāni nēenkien gaŋ cetke taā in wā keel ke ɲuɔt wecmuɔɔn tin guɔɔrke kä laṭhke läätdä. Ken cuŋ raam min caa gɔany bake luɔth. Thile ney ti ba päl keyöö min ke laaṭ kume, kiee caake kuany kuäärä, kä thile ram mi bi ruai kuār luɔk gak. En pälikä ke duer,cianḡa käyöö teke buɔm mi gaanje, päl ḡaani tin caa duiṛ, ken /caa lät Muktäp Luɔk in Nen Neydiaal rɔ Thīn bi pēn.

En Muktäp Luɔk in Nen Neydiaal rɔ Thīn dere kuak kiee ḡa tin caa mac ke duɔɔp duiṛä luɔc guandien in thuɔk kiee wec Jinub Thudan. Jen bä be piek kene cut mi roŋ lät kä ram min ci riek e jiek. Ney tin caa kum kiee caa kuēthduer e Muktäp Luɔk in Nen Neydiaal rɔ Thīn /cike bi lät kä kume Mat Malä in caa nyoke Jiēc ala (RTGoNU)emāni kumeni tin bi ben ke pekguath in baa lar e ɲut.

Mäktäb Cuɔt kene Piek kä tin caa Yar

Be teke Mäktäb Cuɔt kene Piek kä tin caa Yar min ba yiathpiny e kume Mat Malä in caa nyoke Jiēc ala (RTGoNU) rey päthni daŋbäkel (6) nīke tuk Guath Lipä.En Muktäp be yiow cuɔt kene piek kä tin caa yar guir. En Muktäp be kuak kene yiow thöp ney tēē caa kuakkien yar e koṛ kä beke luāk keyöö bike teekädiēn nyok ke riālikä. Be wargakni kāp kä ney tin caa rik jiek ke be cut kene piek kuakni mi lotrɔ lätkä ke. Tiṭi ke ken dup tin baa lätni cianḡa päärä kä Jinub Thudan ke cutkä tēē caa yar.

CIOOK IN BÄKELIEN (6)

En ciook eme ruace ke kuic kaathni lat bok nuotni mi/caa wäny. Ke guaath in dɔŋ, en nut wec in baa nyok ke gar bi taade teedi, kä bane cop läätdä de idi? En Jinub Thudan teke bok nuotni ni wen, eniyöö gööre nyok ke lat keyöö be wä keel ke taa in pay tuok rey wec keyöö bi mal te thin ke guaath mi bäär. En bok nuotni yieth e nut piny ke guac kene pek in bi buom lat kume peek thin, kä jen be nyoth bä enyöö be ji Jinub Thudan gan.

Rey Guath Lipä, en kume Mat Malä in caa nyok ke jiec ala (RTGoNU) be lat buok nuotni mi/caa wäny guac lat min baa käp e laa nuot in pay lat. En lat eme baa both kä ba lat e ji wec Jinub Thudan. En buok nuotni mi/caa wäny baa thuk ke latni ke pek guath mi/ci run danrew bi nan ke kor thuka Guath in /kaa kume Mat Maläni kuany.

En käh lat eme baa lat ke guur kä:

- 1) Böthji JinubThudan;
- 2) Lat Kume mi bi neytɔ rɔ ruac dhörien ke duɔɔp mi lor kä nyooth taa cienä Jinub Thudan;
- 3) Nyooth mal kene pälpiny, mat wec kene luth taka dhöaro kä Jinub Thudan;
- 4) Kap nath nhial keyöö bike lat rey kume wec ke duɔɔp mi lor, päär, rey kuaanya kä baa bum kene kuak thöp walaayeni amäni koontini;
- 5) Luth thuɔk duel kene cien tin gööl amäni cuŋ tin nyuake, ete cuɔɔŋ thukniɔüeli thin keyöö baa ciandien eë wal tit, baa thokdien pith, baa ciandien kap nhial, kä larke taa in nyooth ke;
- 6) Thopkä tin gor tek nath ke,ke jiec läätdä duɔp päärä ke pieth kuakni kä bi naath kuak wec kene lat jiek e päär;

7) Pieth kene jak maarä ke thiak ke wic tin thieek ke Jinub Thudan kene maar keji wec muɔɔn ; be ji JinubThudan jakä nhöök malä, kä lat ke nyin wec keduɔɔp ruac, pä lɔɔac piny, nhök kene luth cäri neeni tin kɔɔɔ.

en käh lat emε be guɔɔr ni duɔɔli neeni tin gɔaa mal keke, ete buaän thiaatheni thin, manädhämeni wec tin ruac ke kui nath, buaän mään, buaän ɲuëtni, kene buaän ji ɲäthä. En Mäktäp Nyɔak Guec ɲuɔtni Wec ε mäktäp mi bi luäk läätdä in latkeni ɲuɔt. Jen baa kuany kä buaändiaal cetke: kume Mat Malä in caa nyɔk ke jiëc ala (RTGoNU), buaän thiaatheni, buaän ji ɲäthä, buaän mään, buaän ɲuëtni, thukduëli tin tɔatni, ney tin baa nööɲ kä ji kokä, manädhämeni wec tin ruac ke kui nath (CSO), buaän ɲieecni, ney tin duan kene ji ɲäcä tin kɔɔɔ.

Ke jen guaath in gɔaar ke ni bok ɲuɔtni in /caa wäny, baa ɲicni kam raar kä ɲut in mat Jinub Thudan, ɲuɔt ciɛɲni tëë wal kene ɲäc ëë wal, kene jen mat malä emε. Ken riet buɔk ɲuɔtni tin caa nhök kä caa maat ε duol ɲuɔtni bake kam Mäktäp Dhɔaar in caa Kuany Luak ɲuɔtni keyöö bi naath ruai thin kä baa ke lath lät.

CIOOK IN BÄRQWDIEN (7)

En ciok eme ruace ke kuic Mäktäb Mat Guec kene Thëm in wäke Mal ala (RJMEC), min mo mäktäb min te ke luañ ke guic malä thin kene thëmdε ke duopp in laṭh ke ni je lät.

En Mäktäb Mat Guec kene Thëm in wäke Mal ala (JMEC), tεε thin rey Mat Malä ruonä bathdööri rew te wicde ke wäl dhieec ëëdan (2015), kä jen cake je ke kui käyoö baa taa läthä Mat malä lät ṇac. entäame caa je nyokke jiēc keyöö be Mat Malä in Caa Nyok ke Jiēc gueclεer kä theeme je.

Caa laaṭ ke rep kä cike ney ti jien ṇuaan wicde diok (43). Ken ney tin lät thin /cike buaān Mat Malä kärö, ken be thaañkien kä ji Jinub Thudan tin dieer ke mal wic cet ke bööth tin bëë kä ji ṇäthä, kuar kieε bööth tin ci këkdien räth, ke ney tin bëë kä buaān mään, buaān ji kokä, manädhämeni wec tin ruac ke kui nath ala (thibilthoṭhaayti), ṇuëtni, buaān ṇieecni. Jen bä bi boöth ke ben kä luaak ji thieekä Jinub kene ji nyuaakä wec muöön, amäni Mäthni Jinub Thudan.

En Mäktäb Mat Guec kene Thëm in wäke Mal min caa nyok ke Jiēc laṭde eyöö be lath malä lät guic keeliw, a te buöm kene lät kume matdä wec min pay cak thin. Be buaān thiaatheni tit mi guöör ke Mat Malä cet ke pekde. Mi tεε ke ti/ci wäk a gōaa, kieε deë jakä gow kä wä ke pëth, en Mat Guec kene Thëm in wäke Mal min caa nyok ke Jiēc be jowde dhil lar a joc.

En Kuäär Mat Guec kene Thëm in wäke Mal min caa nyok ke Jiēc be rik diaal tin ci tuöök kene tin bec tin dee tuöök rey läthä malä lät jakä kume kä be thaañde kam kuäär Mat Dolä kuari IGAD.

En kuäär Mat Dolä kuari IGAD dere duol mi pëth ciöl Mat dolä Kuari IGAD rey nini danwäl ṇuaan (14) keyöö baa min lot rö laṭh lätke guaaṭh in roñ.

En Mat Guec kene Thēm in wāke Mal min caa nyok ke Jiēc be teke luaṅ ke lār duṛp in dee naath reey kā min ci tuṛok kamā buaṇi. Kā mi_/kee duṛp lat emo ben ala guaṭhde, en Mat Guec kene Thēm in wāke Mal min caa nyok ke Jiēc be min ci naath dhal jākā Mat dolā Kuari IGAD.

En Mat Guec kene Thēm in wāke Mal min caa nyok ke Jiēc be duol kā keel ke pay kā baa boṭh kume lar tin caa lat kā baa lar taṭ in laṭh ke ni mal lāt ke ware gak mi caa gṛr ke kṛr pāthni daṅ diṛk kā baa lar kume, Mat dolā Kuari, Luak ṇuṛtni Lipā Wec, amāni buaṇ nēeni ji wiini ji thieekā kene ji wec muṛṇ tin gṛaa mal ke ke.

En Mat Guec kene Thēm in wāke Mal min caa nyok ke Jiēc be lāt maktaabni tin gööl kene duṛp tin caa nyok ke guir guic, kiee tin caa yiathpiny e Mat Malā min caa Nyok ke Jiēc. Ken titi te rey dien ke Mäktāb Kāp maac Cuṛṇ kene Taa Guirā Duṛp lat Gaṅ Lipā Thīn ala (CTSAMM), Mäktāb Kuakni kene Guer Yioṛni, Mäktāb Caapni Gaṅ kene Nyok Guec pälā piny, Ke Mäktāb Kuaanyā Wec. Ke guic läätdādien thīn ken maktaap kene duplāādā titi, en Mat Guec kene Thēm in wāke Mal in caa nyok ke Jiēc be ṇac enyöö en lat guec ke je thīn, kā be buaṇ kuok lāt, kā be ke thiec ke taṭ in wee ke lat nhiam.

En Mal e duṛṛ mi laa bēē ke kṛr caṅ kene cāṅ o. Kā mi ci cāṅ o wā, bi ṇaṭh rṛ rep kam ni buaṇi tin gak amāni ji Jinub Thudan, keyöö ino, dee mal tethin rey röölan.